

Opracowanie zabudowy insuli późnorzymskiej z dzielnicy Maloutena w Nea Paphos (Cypr) przy użyciu nowych metod dokumentacji

Celem projektu jest opracowanie zabudowań z insuli późnorzymskiej z dzielnicy rezydencjonalnej Maloutena, w Nea Paphos na Cyprze. Na jej terenie polscy archeolodzy odkryli Dom Aiona oraz Dom Północno-Wschodni. W ramach projektu badawczego ustale chronologię zabudowy Domu Aiona i Domu Północno-Wschodniego. Celem jest zdobycie informacji na temat zabudowań poprzedzających Dom Aiona oraz Dom Północno-Wschodni; momentu i okoliczności powstania tych zabudowań; ich przekształceń i zmian w zabudowie na terenie insuli; końca zamieszkania tego terenu, a także tego, co działo się z zabudowaniami po ich opuszczeniu. Kolejnym zadaniem będzie określenie granic tych rezydencji na różnych etapach rozwoju. Przyniesie to nowe informacje na temat rozplanowania insul w Nea Paphos. Następnym celem jest analiza i rekonstrukcja historycznego układu budynków i pomieszczeń, która będzie polegała na przeanalizowaniu możliwych wariantów układu komunikacyjnego w rezydencjach; zbadaniu zagadnień oświetlenia pomieszczeń; gospodarki wodnej i systemu doprowadzania i odprowadzania wody; odtworzeniu procesu przekształceń budowli i wykorzystania dekorowanych elementów architektonicznych. Celem badawczym jest także interpretacja funkcji pomieszczeń w Domu Aiona oraz w Domu Północno-Wschodnim.

Realizacja projektu będzie prowadzona częściowo w Polsce, w archiwach Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW oraz w Instytucie Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, a częściowo w Pafos, na terenie stanowiska archeologicznego, w ramach działań Polskiej Misji Archeologicznej, które odbywają się corocznie. Przeprowadzę analizę dokumentacji wykonanej podczas prowadzenia badań wykopaliskowych w latach 1982 – 2008. Następnie podczas prac na terenie Domu Aiona oraz Domu Północno-Wschodniego wykonany zostanie inwentarz murów, podłóg i progów. W programie Excel te elementy otrzymają swój numer i opis. Dokumentacja fotograficzna oraz zastosowanie takich programów jak Agisoft PhotoScan, AutoCad i 3D Studio Max umożliwią uzyskanie wizualizacji trójwymiarowej obiektów stałych. Wykonane zostaną ortofotomapy murów, powstaną rysunki murów i zaznaczone zostanie rozwarstwienie. Uzyskane dane, po opracowaniu w programie 3D Studio Max, pozwolą stworzyć trójwymiarową bryłę fragmentów budynku. Tego typu metody dokumentacji nie były jeszcze stosowane podczas badań nad Domem Aiona oraz Domem Północno-Wschodnim. W celu uzyskania kompletnego obrazu historii zabudowań oraz funkcji Domu Aiona zastosuję metodę porównawczą, która pozwoli na opracowanie analogicznych budynków oraz uzupełnienie wiedzy na temat zabudowań w insuli późnorzymskiej z Nea Paphos. Wyniki zostaną opracowane w formie tekstu gotowego do opublikowania jako artykuł, z załącznikami w postaci tabel oraz plansz i ilustracji. Wnioski będą prezentowane także na międzynarodowej konferencji Postgraduate Cypriot Archaeology Conference.

Wyniki projektu poszerzą wiedzę na temat niezwykle interesującej insuli z terenu antycznego miasta Nea Paphos. Miasto wzbudza duże zainteresowanie wśród badaczy z całego świata. Insula późnorzymska z dzielnicy rezydencjonalnej Maloutena z Nea Paphos jest niezwykle interesującym zagadnieniem badawczym. Podczas gdy cały kwartał wokół opracowywanych przeze mnie zabudowań był już opustoszały, Dom Aiona oraz Dom Północno-Wschodni nadal funkcjonowały, jak się wydaje do VI wieku. Była to więc insula, z jakiegoś powodu, wyróżniająca się spośród innych. Odkryto tutaj nietypowe elementy, nie spotykane dotąd w innych zabudowaniach z terenu Nea Paphos, takie jak podział parceli miejskiej wzdłuż, a nie w poprzek jak to było w innych insulach, a w Domu Aiona: kompleks pomieszczeń dekorowanych mozaikami (w tym monumentalną mozaiką z przedstawieniem Aiona), które dostępne były z ulicy; pomieszczenie, gdzie odkryto ławy i bogatą dekorację malarską oraz kompleks pomieszczeń, w których znajdowała się najprawdopodobniej drewniana podłoga, nie występująca często w architekturze tego regionu. Wydaje się więc, że Dom Aiona, chociaż częściowo mógł pełnić funkcje publiczne. Realizacja celów badawczych pozwoli na zrozumienie roli jaką pełniła ta insula w okresie późnorzymskim. Te wszystkie elementy sprawiają, że opracowanie omawianej insuli jest niezwykle ważne dla poznania historii miasta w okresie późnorzymskim i pozwoli na prześledzenie zmian społecznych, administracyjnych i ekonomicznych, które nastąpiły w Nea Paphos w tym czasie. Nowe informacje, które uda się ustalić w wyniku proponowanego projektu wzbogacą wiedzę archeologów i studentów z polskich ośrodków naukowych, których liczna grupa co roku odbywa praktyki na terenie Nea Paphos. Wyniki zainteresują także turystów odwiedzających park archeologiczny w Pafos.